

Genthon István: Az új magyar festőművészet története 1800-tól napjainkig. 86 képmelléklettel. Magyar Szemle Társaság. Budapest, 1935.

A történettudományok nagy megújulása a magyar múlt ismeretéhez sok új, eddig meg nem látott szint adott. Genthon István könyvét, nemcsak új eredményei, hanem élvezetes stílusa is vonzó olvasmánnyá teszik. Könyve a magyar piktúra szerves fejlődést mutató első korszakát, az elmúlt százhusz esztendő dolgozza fel, azt a kort, amelyről már mint összefüggő egészből beszélhetünk: hiszen az előző hétszáz év alatt a kegyetlen történeti események miatt ép festészetünk erősen vegetatív életet élt, bár vegetációjában is híven őrizte európai kapcsolatait. A tizenkilencedik század elejétől kezdve viszont ismét belekapcsolódott a nyugati fejlődésbe is, végigkísérte annak valamennyi jelentős állomását, sőt egyes kiemelkedő alakjaiban európai viszonylatban is jelentős értékeket hozott létre. Genthon vizsgálatának elsősorban a nyugati áramlatokhoz való kapcsolataink keresése adja meg alapszemponjtját. E szempont természetesen mindvégig termékeny s néhány különösen finom összehasonlító stílusanalízist is köszönhetünk neki, de örülünk volna, ha az idegen kapcsolatok mellett a magyar festészet újabb alakulásának belső törvényeit jobban kidomborítja. A szellemtörténeti, továbbá a szociológiai háttér kidomborítására viszont alapos gondot fordít s így mindenütt széles képet ad. Izlése a klasszicizmus felé vonzza, legérdekesebb, (s összefoglalásnak úttörő) fejezete ép az, amelyet az új magyar festészetről ír. Kiemeljük az impresszionizmusról szóló fejezet finomságát s az impresszionizmus utáni csoportok átfogó bemutatását. Ezek mellett sok helyen még hasznos lehet a historizmusról és az akadémizmusról szóló fejezet, hiszen ez saját korában is megmerevült, a természetes fejlődéstől elszakadt látásmód iskoláink reprodukciósanyagának még ma is jelentős részét teszi ki.* Genthon könyve, mely új művészettörténeti irodalmunk egyik jelentős eredménye, korszerű művészetlátásával jól eligazíthatja azt a tanárt, aki — ha bármely szűk körben is, — e szemlélet propagátora akar lenni. Erre vidéken különös-kép szükség van, hiszen a magyar közönség széles rétegeinek izlése évtizedekkel elmaradt művészetünk eleven fejlődése mögött.

Baróti Dezső dr.

Magyar nyelvi oktatás a székesfővárosi irányító polgári leányiskolában. (Tanulmány.) Irta: Mayer Blanka tanár. Budapest, 1935.

A Budapest-székesfővárosi IX. Mester-utcai irányító polgári iskola kiadványainak II. kötete a magyar nyelvi oktatás kérdésével foglalkozik. Nem ok nélkül került a kiadványsorozat elejére az anyanyelvi oktatásról szóló tanulmány. Szendy Károly, a székesfőváros polgármestere, a munkát útjára bocsátó Előszóban világosan kifejti, milyen nagy jelentőségű e tárgy: „a magyar nemzeti öntudattól áthatott állampolgárrá nevelés“ szolgálatában, a tanulmány írója pedig a lendületes Bevezetésben tisztán látja azt a nagyon fontos feladatot, amely a magyar tanárra hárul, mikor e tárgy révén a nemzeti közösség szellemi javait kikristályosító nyelvkincs részeseivé teszi tanítványait.

E tisztánlátás, ez az emelkedett felfogás e tárgy jelentőségére nézve a tanulmány minden fejezetét áthatja. Akár az olvasmányról, akár a nyelvtan tanításról, vagy magyaros nyelvhasználatról értekeznek az író, akár a helyes-